

AUSTRALIA VỚI VẤN ĐỀ BIỂN ĐÔNG

VÕ XUÂN VINH*
NGUYỄN NGỌC LAN**

Tóm tắt: Australia có lợi ích an ninh - quốc phòng và kinh tế đáng kể ở Biển Đông. Trước những thách thức đối với tự do hàng hải, hàng không và thương mại hợp pháp không bị gián đoạn do tuyên bố chủ quyền bất hợp pháp và các hành động nguy hiểm mà Trung Quốc gây ra ở vùng biển này, với quan điểm nhất quán, Australia đã tiến hành các hoạt động ngoại giao cũng như các hoạt động trên thực địa để bảo vệ các lợi ích của mình. Trên cơ sở chỉ ra các lợi ích của Australia, bài viết làm rõ quan điểm, các hoạt động ngoại giao và trên thực địa nhằm bảo vệ lợi ích của nước này cũng như luật pháp quốc tế ở Biển Đông. Bài viết cũng có những đánh giá về tác động của sự can dự của Australia ở Biển Đông đối với việc bảo vệ an ninh và duy trì hòa bình ở khu vực.

Từ khóa: Australia, vấn đề Biển Đông, an ninh biển, luật pháp quốc tế.

1. Lợi ích của Australia ở Biển Đông

Australia có các lợi ích an ninh - quốc phòng và kinh tế đáng kể ở Biển Đông, bao gồm thương mại không bị cản trở và tự do hàng hải. Khoảng 60% thương mại của Australia đi qua Biển Đông⁽¹⁾ trong khi thương mại đóng góp tới 44% tổng GDP của đất nước này (năm 2020)⁽²⁾. Sách trắng Quốc phòng Australia năm 2016 nhấn mạnh, gần 2/3 xuất khẩu của nước này đi qua Biển Đông, bao gồm các mặt hàng xuất khẩu chủ lực như than đá, quặng sắt và khí đốt tự nhiên hóa lỏng⁽³⁾. Vì lý do đó, kể từ năm 1980, Australia đã tiến hành các hoạt động giám sát hàng không ở Biển

Đông và Ấn Độ Dương dưới tên gọi Operation Gateway. Một trong số hoạt động giám sát hàng không do máy bay P-3 Orion ở Biển Đông đã bị Trung Quốc thách thức⁽⁴⁾. Những mối đe dọa từ Trung Quốc đối với các cuộc tuần tra hải quân của Australia ở Biển Đông nói riêng và âm mưu của Trung Quốc trong việc độc chiếm vùng biển này đặt ra những thách thức an ninh lớn đối với Australia.

Lợi ích của Australia ở Biển Đông còn gắn với trách nhiệm của một đồng minh của Mỹ. Với tư cách là đồng minh của cường quốc quân sự số một thế giới, Australia dường như đã phải chuẩn bị cho

* TS. Võ Xuân Vinh, ** TS. Nguyễn Ngọc Lan, Viện Nghiên cứu Đông Nam Á

kịch bản về một cuộc xung đột quân sự giữa Mỹ và Trung Quốc ở Biển Đông hay trong vấn đề Đài Loan, điều mà nước này đã phải thực hiện khi chỉ 3 ngày sau khi nước Mỹ bị tấn công khủng bố (11/9/2001), Australia đã kích hoạt Điều 4 và Điều 5 của Hiệp ước an ninh Australia, New Zealand, Mỹ (ANZUS)⁽⁵⁾, coi việc tấn công vào Mỹ cũng như tấn công vào Australia. Trong bối cảnh Australia, Mỹ và Anh ký hiệp ước đồng minh mới (AUKUS), liên minh Mỹ - Australia tiếp tục được củng cố.

Là khu vực đặc trưng với địa hình quần đảo và bán đảo, án ngữ đường biển quan trọng hàng đầu về giao thương hàng hóa của thế giới cùng năng lực quản trị biển còn nhiều hạn chế của các quốc gia khu vực, các vùng biển ở Đông Nam Á, trong đó có Biển Đông, là nơi sản sinh và là môi trường lý tưởng cho hoạt động cướp biển. Số liệu của Cơ quan biển quốc tế (IMB) cho thấy, Đông Nam Á là một trong những nơi diễn ra nhiều vụ cướp biển lớn nhất thế giới. Theo thống kê của cơ quan này (IMB chia khu vực Đông Nam Á thành các nước, eo biển Malacca và Biển Đông), kể từ năm 1993 đến hết ngày 30/6/2021, ở các vùng biển Đông Nam Á xảy ra 4.754 vụ cướp biển/nỗ lực cướp biển, chiếm 62,27% trong tổng số 7.634 vụ cướp biển/nỗ lực cướp biển xảy ra trên toàn thế giới⁽⁶⁾. Với số lượng lớn tàu thuyền đi qua Biển Đông và Eo biển Malacca⁽⁷⁾, cùng việc có chung biên giới trên biển với Indonesia, quốc gia có số vụ cướp biển lớn nhất thế giới, đảm bảo an ninh cho các hoạt động đi lại của tàu thuyền trên Biển Đông nói riêng và các vùng biển Đông Nam Á nói chung là yêu cầu thường trực đối với Australia.

2. Quan điểm của Australia về vấn đề Biển Đông

Phải đối mặt với những thách thức về tự do hàng hải và hàng không ở Biển Đông, đặc biệt là từ các hành động bồi đắp, quân sự hóa và đe dọa của Trung Quốc ở vùng biển này, Australia đã có quan điểm rõ ràng về tranh chấp trên vùng biển này. Sau sự kiện Trung Quốc lần đầu tiên chính thức công khai yêu sách đường lưỡi bò của mình trong khu vực Biển Đông khi gửi Công hàm số hiệu CML/17/2009 đến Tổng Thư ký Liên hợp quốc (LHQ) vào ngày 7/5/2009 kèm theo bản đồ đường lưỡi bò, Australia mới thực sự công khai quan điểm trong vấn đề Biển Đông.

Sách trắng Ngoại giao Australia 2012 lần đầu tiên đề cập đến vấn đề Biển Đông nhưng mới nhìn nhận khu vực này với tư cách là một trong những nơi có nguy cơ xung đột khi nhấn mạnh, “ở Biển Đông, các tranh chấp lãnh thổ, đặc biệt là trong không gian biển, sẽ tiếp tục là điểm xung đột trong khu vực và tiềm ẩn nguy cơ xung đột nghiêm trọng”⁽⁸⁾. Một năm sau đó, *Sách trắng Quốc phòng Australia 2013* một mặt coi các tranh chấp lãnh thổ hoặc biển trong lịch sử như ở Biển Đông, Biển Hoa Đông, ... làm tăng các nguy cơ⁽⁹⁾ (xung đột), mặt khác khẳng định lợi ích của Australia trong việc giải quyết hòa bình các tranh chấp lãnh thổ và trên biển, trong đó có Biển Đông phù hợp với luật pháp quốc tế, ngăn chặn hành vi hiếu chiến ở Đông Nam Á, (đảm bảo) tự do và an ninh hàng hải trên các tuyến đường biển của khu vực⁽¹⁰⁾. *Sách trắng Quốc phòng Australia 2013* cũng nhấn mạnh rằng các sự kiện ở Biển Đông có thể phản ánh rõ cách thức của một Trung Quốc đang

trỗi dậy và các nước láng giềng quản lý các mối quan hệ của họ⁽¹¹⁾.

Khi các hành động xây dựng các đảo nhân tạo mà Trung Quốc tiến hành trái phép trên quần đảo Trường Sa của Việt Nam được công khai, Australia đã khẳng định rõ quan điểm trong vấn đề tranh chấp ở Biển Đông. Theo đó, Australia khẳng định không đứng về bên nào trong các tranh chấp lãnh thổ ở Biển Đông nhưng bày tỏ đặc biệt lo ngại trước tốc độ và quy mô chưa từng có của các hoạt động cải tạo đất mà Trung Quốc tiến hành. Australia phản đối việc sử dụng các công trình nhân tạo ở Biển Đông cho mục đích quân sự. Australia cũng phản đối việc khẳng định các yêu sách lãnh thổ và quyền hàng hải đi kèm không phù hợp với luật pháp quốc tế (mà Trung Quốc đang áp dụng), bao gồm cả Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển (UNCLOS). Giải pháp quan trọng cho vấn đề Biển Đông được Australia nhấn mạnh, đó là việc ASEAN và Trung Quốc đạt được Bộ Quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC) càng sớm càng tốt⁽¹²⁾.

Ngay sau khi Tòa trọng tài thường trực (PCA) đưa ra phán quyết về vụ kiện của Philippines chống lại Trung Quốc vào tháng 7/2016, Chính phủ Australia lập tức ra tuyên bố kêu gọi Philippines và Trung Quốc tuân thủ phán quyết, coi đây là phán quyết cuối cùng và có giá trị ràng buộc đối với cả Philippines và Trung Quốc. Australia đồng thời cũng ủng hộ quyền của tất cả các quốc gia trong việc giải quyết các tranh chấp một cách hòa bình phù hợp với luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS⁽¹³⁾. Quan điểm ủng hộ phán quyết của PCA về vụ kiện tiếp tục được Australia khẳng định khi *Sách trắng Ngoại giao Australia 2017*

tái khẳng định phán quyết của PCA có giá trị cuối cùng và ràng buộc đối với cả Philippines và Trung Quốc, đồng thời đề nghị tất cả các bên tranh chấp cần làm rõ bản chất và mức độ đầy đủ của các yêu sách UNCLOS⁽¹⁴⁾.

Trong bối cảnh giới quan sát và nhiều nước ở khu vực quan ngại về chiến lược vùng xám⁽¹⁵⁾ mà Trung Quốc áp dụng tại Biển Đông⁽¹⁶⁾, Australia chủ trương chuẩn bị tốt hơn nữa về mặt quốc phòng, bao gồm cả việc hợp tác chặt chẽ hơn với các cơ quan khác của nước này để ứng phó với chiến lược mới⁽¹⁷⁾ của Trung Quốc. Australia cũng đồng thời cảnh báo về khả năng gia tăng căng thẳng do việc sử dụng quân đội hoặc lực lượng bán quân sự thường xuyên hơn so với trước đây để thực hiện yêu sách lãnh thổ và xây dựng các cơ sở quân sự mới, bao gồm cả các hoạt động ép buộc quân sự ở Biển Đông⁽¹⁸⁾.

3. Triển khai các hoạt động ngoại giao

Để bảo vệ các lợi ích của mình ở Biển Đông, Australia đã triển khai các hoạt động trên cả hai mặt trận là ngoại giao và thực địa. Trên mặt trận ngoại giao, Australia đã gửi công hàm ngoại giao lên LHQ để phản đối các hoạt động phi pháp của Trung Quốc ở Biển Đông; khẳng định lập trường trong vấn đề Biển Đông trong các khuôn khổ song phương với ASEAN và một số nước, trong khuôn khổ của đối thoại chiến lược ba bên Australia - Mỹ - Nhật Bản, và trong khuôn khổ của Bộ tứ.

Từ góc độ đơn phương, trước việc Trung Quốc đẩy mạnh các hoạt động phi pháp ở Biển Đông, đặc biệt là việc nước này từ tháng 12/2019 đến tháng 6/2021 gửi một loạt các công hàm lên LHQ trong

vấn đề Biển Đông⁽¹⁹⁾, ngày 23/7/2020, Phái đoàn thường trực của Australia tại LHQ đã gửi Công hàm No 20/026 lên cơ quan quốc tế lớn nhất thế giới. Trong công hàm này, Australia bác bỏ yêu sách của Trung Quốc về ‘quyền lịch sử’ hoặc ‘quyền và lợi ích hàng hải’ như đã được thiết lập trong ‘quá trình thực tiễn lịch sử lâu dài’ ở Biển Đông; khẳng định không có cơ sở pháp lý nào để Trung Quốc vẽ các đường cơ sở thẳng nối các điểm ngoài cùng của các thực thể địa lý trên biển hoặc ‘nhóm đảo’ ở Biển Đông; khẳng định các tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc đối với các vùng biển được tạo ra bởi các bãi ngầm hay các bãi cạn nửa chìm nửa nổi là không phù hợp với UNCLOS; phản đối tuyên bố của Trung Quốc rằng nước này không bị ràng buộc bởi phán quyết của PCA (năm 2016). Trong công hàm này, Australia cũng khuyến khích tất cả các bên tranh chấp ở Biển Đông, trong đó có Trung Quốc, làm rõ các tuyên bố chủ quyền trên biển và giải quyết các khác biệt một cách hòa bình, phù hợp với luật pháp quốc tế, đặc biệt là UNCLOS⁽²⁰⁾.

Trong khuôn khổ của quan hệ song phương Australia - ASEAN, tại Hội nghị kỷ niệm 40 năm quan hệ đối thoại ASEAN - Australia vào năm 2014, Australia mới lần đầu tiên chính thức cùng ASEAN lên tiếng ủng hộ các giải pháp hòa bình cho xung đột phù hợp với các nguyên tắc được thừa nhận rộng rãi của luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982 và thông qua các cơ chế phù hợp của ASEAN⁽²¹⁾. Tuy nhiên, trong tuyên bố của hội nghị này, Biển Đông vẫn chưa được đề cập trực tiếp. Hai năm sau đó, tại Hội nghị cấp cao ASEAN - Australia lần thứ nhất (2016), Biển Đông mới được nêu đích danh khi

tuyên bố chủ tịch hội nghị này nhấn mạnh tầm quan trọng của việc duy trì hòa bình, an ninh và ổn định, tự do hàng hải và hàng không ở Biển Đông, tầm quan trọng của việc giải quyết tranh chấp thông qua các biện pháp hòa bình phù hợp với luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS 1982, tầm quan trọng của việc phi quân sự hóa, thực hiện có hiệu quả DOC và tiến tới xây dựng COC có hiệu quả⁽²²⁾. Tại Hội nghị đặc biệt ASEAN - Australia được tổ chức vào tháng 3/2018, hai bên còn chủ trương rằng các hoạt động ở vùng biển này phải ‘phù hợp với các tiêu chuẩn và các thông lệ do Tổ chức hàng không dân dụng quốc tế (ICAO) và Tổ chức biển quốc tế (IMO) khuyến nghị⁽²³⁾. Tiến thêm một bước, tại Hội nghị không chính thức ASEAN - Australia vào tháng 11/2018, Australia và ASEAN nhấn mạnh thêm rằng COC mà các nước ASEAN thành viên ASEAN và Trung Quốc đang theo đuổi cần phù hợp với luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982⁽²⁴⁾, điều mà Trung Quốc tại hội nghị sau hội nghị Bộ trưởng ngoại giao ASEAN vào tháng 9/2020 mới bắt đầu chấp nhận. Vấn đề phi quân sự hóa cũng bắt đầu được đề cập trong các tuyên bố chung giữa Australia và ASEAN từ năm 2016⁽²⁵⁾.

Australia cũng chia sẻ quan điểm chung trong vấn đề Biển Đông với một số đối tác Đông Nam Á và ba đối tác trong Bộ tứ là Mỹ, Nhật Bản và Ấn Độ. Với các đối tác Đông Nam Á, sau khi thông tin bồi đắp phi pháp mà Trung Quốc thực hiện ở Biển Đông được công khai rộng rãi, Australia đã cùng một số nước thành viên ASEAN là bắt đầu có những chia sẻ chung đầu tiên về vấn đề Biển Đông thông qua Tuyên bố chung Hội nghị Bộ trưởng Philippines - Australia ngày 20/2/2014⁽²⁶⁾; Tuyên bố

chung Việt Nam - Australia vào tháng 3/2015⁽²⁷⁾; Tuyên bố chung về quan hệ đối tác chiến lược Australia - Malaysia tháng 11/2015⁽²⁸⁾; Tuyên bố chung Hội nghị 2+2 Indonesia - Australia lần thứ 6 (6/12/2019)⁽²⁹⁾. Điểm chung của tất cả các tuyên bố chung giữa Australia và các đối tác kể trên là các bên bày tỏ quan ngại sâu sắc về những diễn biến ở Biển Đông, đặc biệt là việc tiếp diễn quân sự hóa; tầm quan trọng của việc thúc đẩy trật tự quốc tế dựa trên luật lệ, tôn trọng luật pháp quốc tế, đảm bảo tự do hàng hải, hàng không, và thương mại hợp pháp không bị cản trở; chủ trương giải quyết tranh chấp một cách hòa bình phù hợp với luật pháp quốc tế, đặc biệt UNCLOS 1982; thực hiện đầy đủ và có hiệu quả DOC và sớm đạt được COC hiệu quả, thực chất.

Trong các tuyên bố chung gần đây giữa Australia và các đối tác Đông Nam Á này, Australia và các đối tác đã thể hiện rõ quan điểm về các diễn biến mới trên thực địa. Australia và Philippines bày tỏ quan ngại về việc (Trung Quốc) sử dụng tàu tuần duyên và dân quân biển một cách nguy hiểm và mang tính cưỡng chế cũng như các nỗ lực làm gián đoạn các hoạt động khai thác tài nguyên của các nước khác; khẳng định tuyên bố của PCA năm 2016 là phán quyết cuối cùng và ràng buộc pháp lý đối với các bên tranh chấp; kêu gọi việc xây dựng COC phải hoàn toàn phù hợp với luật pháp quốc tế, cụ thể là UNCLOS, không phương hại đến lợi ích của các bên thứ ba hoặc quyền của các quốc gia theo luật pháp quốc tế⁽³⁰⁾. Australia và Việt Nam bày tỏ quan ngại sâu sắc trước việc bồi đắp và quân sự hóa các cấu trúc đang tranh chấp; bày tỏ quan ngại trước các hành động cản trở các dự án dầu khí được triển khai lâu

nay ở Biển Đông; kêu gọi việc xây dựng COC cần tuân thủ đầy đủ luật pháp quốc tế, nhất là UNCLOS, không làm tổn hại đến lợi ích của các bên thứ ba hoặc quyền của các quốc gia theo luật pháp quốc tế⁽³¹⁾. Australia và Indonesia nhấn mạnh việc xây dựng COC có hiệu lực, thực chất và hoàn toàn phù hợp với luật pháp quốc tế, cụ thể là UNCLOS⁽³²⁾.

Được coi là Phó tướng (Deputy Sheriff) của Mỹ ở khu vực⁽³³⁾, sau khi Trung Quốc chính thức gửi công hàm yêu sách chủ quyền ở Biển Đông lên LHQ (5/2009), Thông cáo chung Hội nghị tham vấn bộ trưởng Australia - Mỹ (AUSMIN) ngày 8/11/2010 đã khẳng định sự cần thiết phải giải quyết hòa bình các tranh chấp ở Biển Đông và Biển Hoa Đông; ủng hộ đàm phán COC chính thức và ràng buộc hơn cho Biển Đông⁽³⁴⁾. Sau phán quyết của PCA năm 2016, Australia và Mỹ kêu gọi tất cả các bên kiềm chế quân sự hóa thêm các nơi còn tranh chấp, trong đó có Biển Đông, coi phán quyết của PCA là cơ sở hữu ích cho việc giải quyết hòa bình các tranh chấp ở Biển Đông⁽³⁵⁾. Đối mặt với những thách thức từ việc Trung Quốc triển khai chiến lược vùng xám và ban hành *Luật An toàn giao thông trên biển sửa đổi*, Australia và Mỹ trong Tuyên bố chung AUSMIN tháng 9/2021 khẳng định tuyên bố chủ quyền trên biển của Trung Quốc ở Biển Đông là không có cơ sở pháp lý, đồng thời bày tỏ ý định tăng cường hợp tác và tiến hành các cuộc diễn tập trên biển với nhiều đối tác nhằm ứng phó các hoạt động của chiến lược vùng xám; kêu gọi Trung Quốc thực hiện *Luật An toàn giao thông trên biển sửa đổi* phù hợp với UNCLOS; tái khẳng định phán quyết của PCA năm 2016 là cuối cùng và có giá trị pháp lý đối với các bên; phản đối mạnh

mẽ việc quân sự hóa và các hành động gây mất ổn định khác, bao gồm cả việc sử dụng nguy hiểm lực lượng tuần duyên và dân quân biển, cũng như nỗ lực làm gián đoạn các hoạt động khai thác tài nguyên ngoài khơi của các quốc gia khác⁽³⁶⁾.

Từ năm 2012, Australia và Nhật Bản bắt đầu có tuyên bố chung liên quan đến vấn đề Biển Đông. Trong Tuyên bố Hội nghị tham vấn 2+2 (14/9/2012), hai nước đã thống nhất thúc đẩy việc tuân thủ các chuẩn mực về an ninh và an toàn biển, bao gồm tự do hàng hải, thương mại hợp pháp không bị cản trở và giải quyết hòa bình các tranh chấp ở Biển Đông dựa trên các nguyên tắc phù hợp với luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS⁽³⁷⁾. Trong Hội nghị tham vấn 2+2 lần thứ 9 (9/6/2021), Australia và Nhật Bản cùng đưa ra quan điểm chung gần như giống hoàn toàn với Tuyên bố Hội nghị AUSMIN tháng 9/2021 giữa Australia và Mỹ như vừa đề cập ở trên⁽³⁸⁾.

Ngay khi Hội nghị Đối thoại bộ trưởng 2+2 Australia - Ấn Độ lần đầu tiên được tổ chức vào ngày 11/9/2021, hai nước đã cam kết duy trì một khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, mở, bao trùm và dựa trên luật lệ để hỗ trợ tự do hàng hải, hàng không và thương mại hòa bình và không bị cản trở, giải quyết hòa bình các tranh chấp; nhấn mạnh rằng COC phải hoàn toàn phù hợp với luật pháp quốc tế, đặc biệt là UNCLOS, không phương hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của bất kỳ quốc gia nào theo luật pháp quốc tế và củng cố cấu trúc khu vực bao trùm hiện có⁽³⁹⁾.

Vấn đề Biển Đông trên mặt trận đối ngoại của Australia còn được thể hiện ở sự chia sẻ quan điểm chung của nước này với các đối tác trong khuôn khổ của Đối thoại

chiến lược ba bên Australia - Mỹ - Nhật Bản (bao gồm cả Hội nghị thượng đỉnh ba bên Australia - Mỹ - Nhật Bản) và bốn bên (trong khuôn khổ của Bộ tứ).

Đối thoại chiến lược ba bên cấp bộ trưởng Australia - Nhật Bản - Mỹ ra đời năm 2006 tại Sydney, Australia. Tại hội nghị thứ ba (4/2013), vấn đề Biển Đông bắt đầu được bàn tới khi ba nước yêu cầu tất cả các nước liên quan phải tuân thủ luật pháp quốc tế ở Biển Đông, giải quyết hòa bình các tranh chấp dựa trên luật pháp quốc tế. Ba nước cũng chia sẻ quan điểm chung về việc sớm ký kết COC ràng buộc về mặt pháp lý⁽⁴⁰⁾. Tại hội nghị lần thứ bảy (1/8/2019), bên cạnh khẳng định những quan điểm của hội nghị năm 2013, ba nước còn bày tỏ quan ngại về việc Trung Quốc triển khai hệ thống vũ khí tiên tiến trên các khu vực tranh chấp; phản đối các hành động cưỡng chế đơn phương gây gián đoạn hoạt động của các dự án dầu khí lâu đời ở Biển Đông; tôn trọng đầy đủ quyền tự do hàng hải, hàng không và các hoạt động hợp pháp khác ở Biển Đông; kêu gọi xây dựng COC nhất quán với luật quốc tế hiện hành, bao gồm UNCLOS, không làm phương hại đến lợi ích của các bên thứ ba hoặc quyền của tất cả các quốc gia theo luật pháp quốc tế⁽⁴¹⁾.

Chính thức ra đời năm 2017 với cuộc tham vấn lần đầu tiên, Bộ tứ (Australia, Mỹ, Nhật Bản, Ấn Độ) trở thành một kênh ngoại giao quan trọng để Australia thể hiện rõ chính sách đối với vấn đề Biển Đông. Trong các tuyên bố chung của các hội nghị từ năm 2017 đến năm 2019, vấn đề Biển Đông chưa được đề cập trực diện mà bốn nước mới chỉ nhấn mạnh hợp tác an ninh biển. Tại Hội nghị tham vấn Bộ tứ

năm 2020, Biển Đông cùng tiểu vùng Mekong trở thành hai khu vực trọng tâm mà bốn nước tìm kiếm cách thức hợp tác để ứng phó (với các thách thức)⁽⁴²⁾. Tại Hội nghị cấp cao Bộ tứ lần đầu tiên (12/3/2021), lãnh đạo của bốn nước đã khẳng định ưu tiên vai trò của luật pháp quốc tế trong lĩnh vực hàng hải, thuận lợi hóa hợp tác trong lĩnh vực an ninh biển nhằm đáp ứng các thách thức đối với trật tự hàng hải dựa trên luật pháp ở Biển Hoa Đông và Biển Đông⁽⁴³⁾. Tại Hội nghị cấp cao Bộ tứ lần thứ hai (24/9/2021), lãnh đạo bốn nước thể hiện sự quan ngại về các hoạt động vũ lực, ép buộc đơn phương nhằm thay đổi hiện trạng ở Biển Hoa Đông và Biển Đông cũng như thúc đẩy hợp tác nhằm chống lại các thách thức đối với trật tự biển dựa trên các nguyên tắc của luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS⁽⁴⁴⁾.

4. Triển khai các hoạt động trên thực địa ở Biển Đông

Trên thực địa, Australia đã triển khai đa dạng các hoạt động của hải quân như cử tuần tra trên biển ở Biển Đông, thăm hữu nghị một số cảng ven vùng biển này và đặc biệt là tiến hành tập trận chung song phương với Mỹ, với Pháp, và tập trận chung ba bên với Mỹ và Nhật Bản nhằm ứng phó với các thách thức an ninh ở đây.

Từ năm 2001, Hải quân Hoàng gia Australia (RAN) đã có các hoạt động thực hiện tự do hàng hải theo luật pháp quốc tế ở vùng Biển Đông, trong đó có việc đi qua Eo biển Đài Loan⁽⁴⁵⁾. Sau sự kiện 7/5/2009, đặc biệt là kể từ khi Trung Quốc tiến hành bồi đắp và quân sự hóa trái phép trên các thực thể thuộc chủ quyền của Việt Nam ở Biển Đông, các nước có lợi ích lớn ở khu

vực, trong đó có Australia tiếp tục phái tàu hải quân thực hiện tự do hàng hải ở vùng biển này. Tháng 10/2018, tàu hải quân hoàng gia Australia tiếp tục thực hiện tự do hàng hải khi đi qua Eo biển Đài Loan, khiến Trung Quốc phản đối⁽⁴⁶⁾.

Việt Nam là một trong những địa điểm quan trọng nhận được sự quan tâm đặc biệt của RAN. Tháng 11/2016, tàu chiến HMAS WARRAMUNGA đã có chuyến thăm kỹ thuật 6 ngày tới cảng quốc tế Cam Ranh⁽⁴⁷⁾. Tiếp đó, vào tháng 4/2018, ba tàu chiến của RAN đã cập cảng Sài Gòn, cùng hải quân Việt Nam tiến hành chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm chuyên môn về hoạt động tàu biển bao gồm thỏa thuận về Quy tắc cho các cuộc gặp gỡ ngoài kế hoạch trên biển (CUES), tập trận tương tác (PASSEX), hậu cần, y tế trên biển và tìm kiếm cứu nạn⁽⁴⁸⁾. Mới đây, một nhóm ba tàu hải quân, bao gồm tàu tấn công đổ bộ HMAS Canberra - tàu hải quân lớn nhất của Australia, tàu khu trục mang tên lửa dẫn đường HMAS Anzac và tàu tiếp liệu HMAS Sirius cùng hơn 700 sĩ quan và binh sĩ thuộc RAN đã đến vịnh Cam Ranh thực hiện công tác huấn luyện chung giữa hải quân hai nước⁽⁴⁹⁾.

Bên cạnh Việt Nam, các tàu chiến của RAN cũng đã có các chuyến thăm hữu nghị, kết hợp tập huấn/tập trận chung với hải quân các quốc gia ven Biển Đông như Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore, Thái Lan nhằm gia tăng sự hiện diện của hải quân nước này, thực thi nhiệm vụ và bảo vệ quyền tự do hàng hải của Australia ở các vùng biển ở khu vực, trong đó có khu vực Biển Đông.

Sau nhiều lần trì hoãn do tranh cãi trong chính giới Australia về khả năng

RAN tham gia với Hải quân Mỹ thực hiện các hoạt động từ do hàng hải (FONOPs) ở Biển Đông, tháng 4/2020, kinh hạm lớp Anzac của RAN HMAS Parramatta (FFG 154) đã tiến hành cuộc tập trận chung khoảng một tuần (13-18/4/2020) ở Biển Đông với tàu tuần dương tên lửa dẫn đường lớp Ticonderoga USS Bunker Hill (CG 52), tàu tấn công đổ bộ USS America (LHA 6) và tàu khu trục mang tên lửa dẫn đường lớp Arleigh - Burke USS Barry (DDG 52) của Mỹ. Động thái này khẳng định sự phối hợp chiến đấu giữa RAN và Hải quân Mỹ trong không gian Biển Đông, khẳng định cam kết giữa hai nước về một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và mở. Các hoạt động tập trận chung bao gồm các cuộc tập trận bắn đạn thật tổng hợp, hoạt động phối hợp trực thăng, diễn tập bảo vệ lực lượng thuyền nhỏ, tích hợp chỉ huy và kiểm soát, và khả năng tương tác cơ động⁽⁵⁰⁾.

Một năm sau đó, từ ngày 16 - 19/4/2021, RAN đã có cuộc tập trận chung với Hải quân Pháp ở Biển Đông. Kinh hạm HMAS Anzac và tàu tiếp liệu HMAS Sirius của RAN đã phối hợp với tàu sân bay trực thăng tấn công đổ bộ LHD Tonnerre lớp Mistral và tàu khu trục lớp La Fayette Surcouf của Hải quân Pháp tiến hành nhiều cuộc diễn tập khác nhau như diễn tập chiến thuật (EVOLEX) và diễn tập máy bay xuyên không (CROSSDECK). Cuộc tập trận chung thể hiện cam kết hợp tác giữa Australia và Pháp trong đảm bảo quyền tự do của tàu thuyền trong không gian Biển Đông⁽⁵¹⁾.

Trong khuôn khổ tập trận hải quân ba bên, tháng 7/2020, lần đầu tiên Australia đã cử 5 tàu hải quân tập trận chung cùng hải quân Mỹ và Nhật Bản tại Biển Đông

với mục đích cải thiện khả năng tương tác, xây dựng lợi thế về chiến thuật để giữ cho khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và mở. Mục tiêu quan trọng khác của cuộc tập trận là ba nước muốn ngăn chặn hành vi cưỡng bức của Trung Quốc ở Biển Đông trong bối cảnh Trung Quốc bị cáo buộc lợi dụng đại dịch COVID-19 để đẩy mạnh kiểm soát Biển Đông⁽⁵²⁾.

5. Tác động đến an ninh và ổn định khu vực

Việc Australia bày tỏ quan điểm, triển khai khác hoạt động ngoại giao và hoạt động trên thực địa tại Biển Đông góp phần không nhỏ đối với việc duy trì hòa bình, an ninh và ổn định khu vực.

Về quan điểm, việc Australia lên tiếng ủng hộ giải quyết hòa bình các tranh chấp, đảm bảo tự do và an ninh hàng hải ở Biển Đông phù hợp với luật pháp quốc tế là tiếng nói khẳng định lập trường và mong muốn của cộng đồng quốc tế, trong đó có những quốc gia không có tranh chấp chủ quyền và quyền chủ quyền ở Biển Đông, về việc giải quyết tranh chấp bằng các biện pháp hòa bình, tuân thủ luật pháp quốc tế trong việc tiến hành các hoạt động trên biển. Tính chất phi pháp của các hoạt động quân sự hóa hay tuyên bố chủ quyền phi lý của Trung Quốc ở Biển Đông tiếp tục bị quốc gia bên ngoài khu vực là Australia lên án khi nước này phản đối việc sử dụng các công trình nhân tạo ở Biển Đông cho mục đích quân sự cũng như việc tuyên bố chủ quyền không phù hợp với luật pháp quốc tế. Australia cũng góp phần bảo vệ luật pháp quốc tế ở Biển Đông khi chính phủ nước này kêu gọi Philippines và Trung

Quốc tuân thủ phán quyết của PCA năm 2016 với khẳng định phán quyết là cuối cùng và có giá trị ràng buộc đối với cả Philippines và Trung Quốc.

Về đối ngoại, việc Australia gửi các công hàm lên LHQ phản đối yêu sách của Trung Quốc ở Biển Đông góp phần quan trọng khẳng định tính chất phi lý của tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc trong vùng biển này. “Mặt trận” rộng rãi các quốc gia lên tiếng bảo vệ luật pháp quốc tế ở Biển Đông được củng cố và mở rộng khi Australia cùng các đối tác như ASEAN, Ấn Độ, Indonesia, Malaysia, Philippines, Thái Lan, Việt Nam bày tỏ quan ngại về việc tiếp diễn quân sự hóa, khẳng định tầm quan trọng của việc tôn trọng luật pháp quốc tế, đảm bảo tự do hàng hải, hàng không, và thương mại hợp pháp không bị cản trở, chủ trương giải quyết tranh chấp một cách hòa bình dựa trên UNCLOS 1982, thực hiện đầy đủ và có hiệu quả DOC và sớm đạt được COC hiệu quả, thực chất. Ở một mức độ cao hơn, Australia đã cùng Mỹ và Nhật Bản công khai phản đối các hành động cưỡng chế đơn phương gây gián đoạn hoạt động của các dự án dầu khí lâu đời ở Biển Đông, đồng thời thúc giục xây dựng COC thực chất, hiệu quả và ràng buộc về mặt pháp lý.

Hoạt động trên thực địa, bao gồm các hoạt động mà Australia tiến hành đơn phương, song phương và đa phương với các đối tác ở Biển Đông có rất nhiều ý nghĩa. Cho đến nay, ngoài Australia, hải quân các nước như Mỹ, Anh, Pháp, Đức, Canada cũng đã tiến hành tự do hàng hải ở Biển Đông. Rõ ràng, các hoạt động tự do hàng hải của các nước, trong đó có Australia là sự khẳng định sự sẵn sàng của nhiều quốc

gia trong việc bảo vệ các quyền, lợi ích hợp pháp bằng hành động trên thực địa bất chấp sức ép và cả những đe dọa phi lý từ Trung Quốc. Những động thái này cũng khẳng định trách nhiệm của Australia nói riêng, cộng đồng quốc tế nói chung trong việc bảo vệ luật pháp quốc tế ở Biển Đông, trong đó có UNCLOS 1982. Các cuộc tập trận chung song phương mà Australia tiến hành với Mỹ, Pháp và các cuộc tập trận đa phương với Mỹ và Nhật Bản ở Biển Đông cũng góp phần quan trọng vào việc bảo vệ an ninh, an toàn, tự do hàng hải, hàng không và thương mại hợp pháp trên biển phù hợp với luật pháp quốc tế. Các hoạt động này cũng gửi đi tín hiệu cứng rắn, sẵn sàng đáp trả các hoạt động vi phạm luật pháp quốc tế ở khu vực. Rõ ràng, sự can dự của Australia ở Biển Đông là những đóng góp quan trọng cho việc bảo vệ an ninh và duy trì hòa bình ở Biển Đông nói riêng và khu vực châu Á - Thái Bình Dương nói chung.

Kết luận

Không phải là bên tranh chấp nhưng là nước có lợi ích an ninh và kinh tế to lớn ở Biển Đông, đồng thời là đồng minh thân cận hàng đầu của Mỹ ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương, với quan điểm rõ ràng, Australia đã tiến hành các hoạt động ngoại giao cũng như trên thực địa nhằm ứng phó với các thách thức mà Trung Quốc gây ra trong vùng biển này. Australia luôn nhấn mạnh yêu cầu tự do hàng hải, hàng không và thương mại hợp pháp không bị cản trở ở Biển Đông, phản đối các hoạt động quân sự hóa, các hành động đơn phương ép buộc ở vùng biển này. Australia đã đơn phương hay cùng các đối tác khẳng định sự phi pháp của tuyên bố chủ quyền cũng như các

hoạt động của Trung Quốc ở Biển Đông. Nước này cũng luôn lên tiếng ủng hộ luật pháp quốc tế trong xử lý tranh chấp, đặc biệt coi phán quyết của PCA năm 2016 có giá trị đối với tất cả các bên. Trên thực địa, hải quân Australia đã tiến hành các hoạt động nhằm bảo vệ quyền tự do hàng hải và các quyền lợi hợp pháp của nước này như cử tàu chiến đi qua Biển Đông, viếng thăm và tập huấn/tập trận chung với hải quân một số nước Đông Nam Á ven Biển Đông. Đặc biệt, hải quân Australia đã có các cuộc tuần tra và tập trận chung song phương với hải quân Mỹ, hải quân Pháp, và tiến hành tập trận chung ba bên với Hải quân Mỹ và Lực lượng phòng vệ biển Nhật Bản (JMSDF) ở Biển Đông. Quan điểm, hoạt động ngoại giao và hành động trên thực địa của Australia ở Biển Đông góp phần quan trọng vào việc duy trì hòa bình, an ninh ở Biển Đông./.

CHÚ THÍCH

1. Michael Wesley, *Timid diplomacy leaves us in a sea of disputes*, The Sydney Morning Herald, 25 September 2013, <https://www.smh.com.au/opinion/timid-diplomacy-leaves-us-in-a-sea-of-disputes-20130924-2uc1r.html>, truy cập ngày 22/10/2021.
2. The World Bank, *Trade (% of GDP) - Australia*, <https://data.worldbank.org/indicator/NE.TRD.GNFS.ZS?locations=AU>, truy cập ngày 22/10/2021.
3. Department of Defence (Australian Government), *2016 Defence White Paper*, 2016, p.57.
4. *South China Sea*, Lowy Institute, <https://www.lowyinstitute.org/issues/south-china-sea>, truy cập ngày 22/10/2021.
5. Joint Standing Committee on Foreign Affairs, Defence and Trade (Australia), *Report Visit to Australian Forces Deployed to the International Coalition Against Terrorism to both Houses on 21 October 2002*, p. 7.
6. Tính toán của các tác giả từ các Báo cáo thường niên của ICC - International Maritime Bureau.
7. *Piracy and armed robbery in commercial shipping - evaluating the risk to Australian operators*, Gallagher, 26 July 2018, <https://www.ajg.com.au/news-and-insights/piracy-and-armed-robbery-in-commercial-shipping-evaluating-the-risk-to-australian-operators>, truy cập ngày 21/10/2021.
8. Australian Government, *Australia in the Asian Century: White Paper*, October 2012, p.73.
9. Department of Defence (Australian Government), *Defence White Paper 2013*, 2013, p.8.
10. Department of Defence (Australian Government), *Tlidd*, p.25.
11. Department of Defence (Australian Government), *Tlidd*, p.12.
12. Department of Defence (Australian Government), *2016 Defence White Paper*, 2016, p. 58
13. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Australia supports peaceful dispute resolution in the South China Sea*, 12 July 2016, <https://www.dfat.gov.au/news/news/Pages/australia-supports-peaceful-dispute-resolution-in-the-south-china-sea>, truy cập ngày 22/10/2021.
14. Australian Government, *2017 Foreign Foreign Policy White Paper*, 2017, p.47.
15. Bao gồm các hoạt động quyết đoán và ép buộc quân sự và phi quân sự nhằm đạt được các mục tiêu chiến lược mà không gây ra xung đột. Ở Biển Đông, các hoạt động này bao gồm tử quân sự hóa đến chủ động can thiệp, các chiến dịch xuyên tạc thông tin và cưỡng bức kinh tế. (Xem Department of Defence (Australian Government), *2020 Defence Strategic Update*, 2020, p.5).
16. Liu Zhen, 'Grey zone' tactics are raising risk of military conflict in the South China Sea, observers say, South China Morning Post, 20 October 2019, <https://www.scmp.com/news/china/military/article/3033672/grey-zone-tactics-are-raising-risk-military-conflict-south>, truy cập ngày 20/10/2021.
17. Department of Defence (Australian Government), *2020 Defence Strategic Update*, 2020, p.5.
18. Department of Defence (Australian Government), *Tlidd*, p.12.
19. Bao gồm Công hàm No. CML/14/2019 (12/12/2019), Công hàm No. CML/11/2020 (23/3/2020), Công hàm No. CML/42/2020 (17/4/2020), Công hàm No. CML/46/2020

- (2/6/2020), Công hàm No. CML/48/2020 (18/6/2020) và đặc biệt là Phụ lục của Công hàm của Đại diện thường trực Trung Quốc tại LHQ quốc gửi LHQ về Đề trình HA 59/19 ngày 12/12/2019 của Malaysia lên Ủy ban về các giới hạn của thềm lục địa.
20. The Permanent Mission of the Commonwealth of Australia to the United Nations, *N° 20/026*, New York, 23 July 2020, https://www.un.org/depts/los/clcs_new/submissions_files/mys_12_12_2019/2020_07_23_AUS_NV_UN_001_OLA - 2020 - 00373.pdf, truy cập ngày 20/10/2021.
 21. *Joint ASEAN - Australia Leaders' Statement on the 40th Anniversary of ASEAN - Australia Dialogue Relations Towards a Strategic Partnership for Mutual Benefit*, 10 November 2014, <https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/25th - Joint - ASEAN - Australia - Leaders - Statement - FINAL.pdf>, truy cập ngày 22/10/2021.
 22. Chairman's Statement of The First ASEAN - Australia Biennial Summit, 7 September 2016, Vientiane, Lao PDR, <https://asean.org/wp-content/uploads/2016/09/Chairmans - Statement - of - the - First - ASEAN - Australia - Biennial - Summit.pdf>, truy cập ngày 22/10/2021.
 23. *Joint Statement of the ASEAN - Australia Special Summit (Sydney Declaration)*, Sydney, Australia, 18 March 2018, <https://asean.org/wp-content/uploads/2018/03/Joint - Statement - of - the - ASEAN - Australia - Special - Summit - Sydney - Declaration - FINAL.pdf>, truy cập ngày 22/10/2021.
 24. *Chairman's Statement of the ASEAN - Australia Informal Breakfast Summit*, Singapore, 14 November 2018, https://asean.org/asean2020/wp-content/uploads/2021/01/ASEAN - Australia Informal Breakfast Summit Chairman_s Statement_Final.pdf, truy cập ngày 10/9/2021.
 25. Xem thêm Võ Xuân Vinh (chủ biên), *Quan hệ Australia - ASEAN hai thập niên đầu thế kỷ XXI*, Hà Nội: Nxb. KHXH, 2021, tr.201.
 26. Australian Embassy in the Philippines, *MR140221: Philippines - Australia Ministerial Meeting: Joint Ministerial Statement*, 20 February 2014, <https://philippines.embassy.gov.au/mnla/medrel140221.html>, truy cập ngày 21/9/2021.
 27. Báo Điện tử Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Tuyên bố chung Việt Nam - Australia*, 18/3/2015, <http://baochinhphu.vn/Hoat - dong - cua - lanh - dao - Dang - Nha - nuoc/Tuyen - bo - chung - Viet - Nam - Australia/222613.vgp>, truy cập ngày 30/10/2021.
 28. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Joint Declaration of Strategic Partnership*, Kuala Lumpur, 22 November 2015, <https://www.dfat.gov.au/geo/malaysia/Pages/joint - declaration - of - strategic - partnership>, truy cập ngày 22/10/2021.
 29. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Joint Statement on the Sixth Indonesia - Australia Foreign and Defence Ministers 2+2 Meeting*, 6 December 2019, <https://www.dfat.gov.au/news/media/Pages/joint - statement - on - the - sixth - indonesia - australia - foreign - and - defence - ministers - 2x2 - meeting>, truy cập ngày 22/10/2021.
 30. Department of Foreign Affairs (Republic of the Philippines), *The Philippines - Australia Ministerial Meeting Joint Ministerial Statement*, 23 August 2021, <https://dfa.gov.ph/dfa - news/statements - and - advisories/update/29396 - the - philippines - australia - ministerial - meeting - joint - ministerial - statement>, truy cập ngày 30/10/2021.
 31. Báo Điện tử Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Tuyên bố chung Việt Nam - Australia*, 23/8/2019, <http://baochinhphu.vn/Tieu - diem/Tuyen - bo - chung - Viet - Nam - Australia/373690.vgp>, truy cập ngày 30/10/2021.
 32. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Joint Statement on the Seventh Indonesia - Australia Foreign and Defence Ministers 2+2 Meeting*, 09 September 2019, <https://www.foreignminister.gov.au/minister/marise - payne/media - release/joint - statement - seventh - indonesia - australia - foreign - and - defence - ministers - 22 - meeting>, truy cập ngày 22/10/2021.
 33. David Fickling, *Australia seen as "America's deputy sheriff"*, The Guardian, 10 September 2004, <https://www.theguardian.com/world/2004/sep/10/indonesia.australia>, truy cập ngày 22/10/2021.
 34. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Australia - United States Ministerial Consultations 2010 Joint Communiqué*, 8 November 2010, <https://www.dfat.gov.au/geo/united - states - of - america/ausmin/Pages/ausmin - joint - communique - 2010>, truy cập ngày 22/10/2021.
 35. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Joint Statement*

- AUSMIN 2017, 5 June 2017, <https://www.dfat.gov.au/geo/united-states-of-america/ausmin/Pages/joint-statement-ausmin-2017>, truy cập ngày 30/9/2021.
36. Department of Foreign Affairs and Trade (Australian Government), *Joint Statement Australia - U.S. Ministerial Consultations (AUSMIN) 2021*, 16 September 2021, <https://www.dfat.gov.au/geo/united-states-of-america/ausmin/joint-statement-australia-us-ministerial-consultations-ausmin-2021>, truy cập ngày 22/9/2021.
37. Ministry of Foreign Affairs of Japan, *4th Australia - Japan Foreign and Defence Ministerial Consultations: Australia and Japan - Cooperating for peace and stability Common Vision and Objectives*, 14 September 2012, https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/australia/pdfs/2plus2_1209.pdf, truy cập ngày 22/10/2021.
38. *Ninth Japan - Australia 2+2 Foreign and Defence Ministerial Consultations*, 09 June 2021, <https://www.foreignminister.gov.au/minister/marise-payne/media-release/ninth-japan-australia-22-foreign-and-defence-ministerial-consultations>, truy cập ngày 22/10/2021.
39. *Joint Statement on Inaugural India - Australia 2+2 Ministerial Dialogue*, 11 September 2021, <https://www.foreignminister.gov.au/minister/marise-payne/media-release/joint-statement-inaugural-india-australia-22-ministerial-dialogue>, truy cập ngày 22/10/2021.
40. Ministry of Foreign Affairs of Japan, *Fifth Japan - US - Australia Trilateral Strategic Dialogue*, 4 October 2013, https://www.mofa.go.jp/policy/economy/page3e_000126.html, truy cập ngày 22/10/2021.
41. Ministry of Foreign Affairs of Japan, *Trilateral Strategic Dialogue Joint Ministerial Statement*, 01 August 2019, <https://www.mofa.go.jp/files/000503888.pdf>, truy cập ngày 22/10/2021.
42. U.S. Department of State, *U.S. - Australia - India - Japan Consultations ("The Quad")*, 25 September 2021, <https://2017-2021.state.gov/u-s-australia-india-japan-consultations-the-quad-3/index.html>
43. The White House, *Quad Leaders' Joint Statement: "The Spirit of the Quad"*, 12 March 2021, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/12/quad-leaders-joint-statement-the-spirit-of-the-quad/>, truy cập ngày 22/10/2021.
44. Ministry of Foreign Affairs of Japan, *The Second Japan - Australia - India - U.S. Summit Meeting*, 24 September 2021, https://www.mofa.go.jp/tp/nsp/page4e_001178.html, truy cập ngày 22/9/2021.
45. Damian Grammaticas, *Stand-off in Taiwan Strait*, BBC, 29 April 2001, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/1303037.stm>, truy cập ngày 30/10/2021.
46. Alex Chapman, *Tensions between Australia and China reach boiling point as a Navy warship sails through the Taiwan Strait just weeks after Beijing raged over two US vessels taking the same route*, Mail Online, 19 October 2018, <https://www.dailymail.co.uk/news/article-6293189/Tensions-Australia-China-reach-boiling-point-Navy-sails-Strait-Taiwan.html>, truy cập ngày 22/10/2021.
47. *Australian navy ship visits Cam Ranh int'l port, Vietnam*, 02 November 2016, <https://en.vietnamplus.vn/australian-navy-ship-visits-cam-ranh-intl-port/101663.vnp>, truy cập ngày 22/10/2021.
48. Australian Embassy in Vietnam, *Three Royal Australian Navy Warships HMAS ANZAC, HMAS TOOWOOMBA, HMAS SUCCESS Will Pay A Goodwill Visit To Ho Chi Minh City, Vietnam from 19 to 22 April 2018*, <https://vietnam.embassy.gov.au/hnoi/MR180419.html>, truy cập ngày 30/10/2021.
49. The Saigon Times, *Three Australian naval ships visit Vietnam*, 21 September 2021, <https://english.thesaigontimes.vn/three-australian-naval-ships-visit-vietnam/>, truy cập ngày 22/10/2021.
50. Nicholas V. Huynh, *U.S. Navy, Royal Australian Navy team up in the South China Sea*, 29 April 2020, <https://www.surfpac.navy.mil/Media/News/Article/2400631/us-navy-royal-australian-navy-team-up-in-the-south-china-sea/>, truy cập ngày 22/10/2021.
51. Xavier Vavasseur, *French Navy And Royal Australian Navy Ships Patrol The South China Sea Together*, 22 April 2021, <https://www.navalnews.com/naval-news/2021/04/french-navy-and-royal-australian-navy-ships-patrol-the-south-china-sea-together/>, truy cập ngày 22/10/2021.
52. Andrew Greene, *Australia joins United States and Japan in naval exercise as concerns grow over China*, ABC News, 22 July 2021, <https://www.abc.net.au/news/2020-07-22/australia-joint-show-strength-united-states-japan-china-concerns/12479144>, truy cập ngày 22/10/2021.